

Rio Esperantista

Oficiala Organo de Asocio Esperantista de Rio de Janeiro

PENSO KAJ LABORO POR LA UNIVERSALA FRATECO

DIREKTORO: NELSON PEREIRA DE SOUZA

ĈEFREDAKTORO: LÁSZLÓ ZINNER

JARABONO

Eksterlande — Cr\$ 30,00

BRAZILIO — Cr\$ 15,00

Aŭ 25 Respondokuponoj

RIO DE JANEIRO, SEPTEMBRO 1947

JARO I

Monata eldono

N.º 6

Redakcio kaj Administrejo
R. das Marrecas, 19, 2.º and.
Tel.: 22-5300 — C. P. 3677
Ekzemplero — Kr\$ 1,00

NIA DEK-UNUA

La ombro de la dua mondmilito jam malaperis de sur la Tero, kaj jen nia movado iĝas, iom post iom, pli harmonia en la tuta mondo!

Kvankam la mondsituacio ankoraŭ ne estas tute normaligita, oni jam povas konstati, ke en ĉiuj landoj renaskiĝas pli forta la idealo pri neŭtrala internacilingvo, la ĝenerala apogo al Esperanto; kaj ni plengoje povas vidi la kunfandiĝon de U.E.A. kaj I.E.L.

Ankaŭ en Brazilo oni tion konstatas, kaj ni ĉiuj bone scias, ke nia dek-unua kongreso sendube prezentos al la brazila esperantistaro bonegan oportunecon interdiskutadi la problemojn pri organizado, propagando kaj instruado, en nia lando, de la kara helpilingvo elpensita de D-ro Zamenhof.

Dek kongresoj jam okazis ĝis nun:

- 1^a. — 1907 — Rio de Janeiro,
- 2^a. — 1909 — São Paulo,
- 3^a. — 1910 — Petrópolis,
- 4^a. — 1911 — Juiz de Fora,
- 5^a. — 1913 — Rio de Janeiro,
- 6^a. — 1921 — Rio de Janeiro,
- 7^a. — 1923 — Rio de Janeiro,
- 8^a. — 1926 — Vitória,
- 9^a. — 1936 — Rio de Janeiro,
- 10^a. — 1945 — Rio de Janeiro,

kaj eble neniu havis tiom gravan signifon, kiom la dek-unua havas pro la ĝeneralaj favoraj cirkonstancoj.

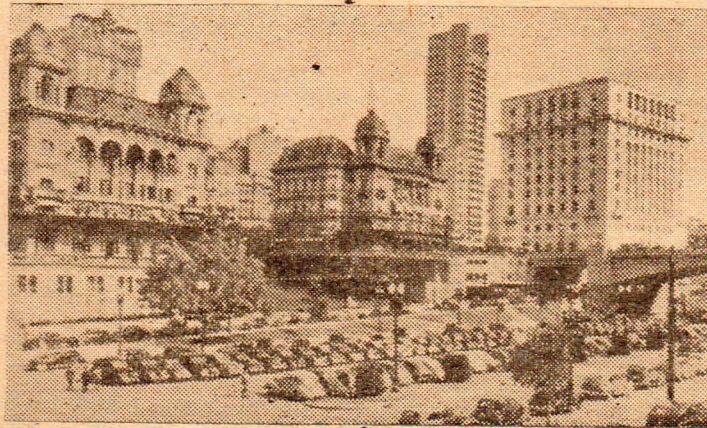
Ni tre bedaŭras, ke jam ne plu estas ĉe ni la patra gvidanto de nia movado — D-ro. Couto Fernandes —, kiu sindonege bataladis por nia idealo; tamen ni ja fidus pri nia sukceso, ĉar ni estas certaj pri tio, ke aliaj sekvas lian belegan ekzemplon, kaj la movado kreskos ĉiam pli kaj pli.

En ĉiuj sektoroj de la homa vivo oni vidas la efektivigon

de la progreso: la industrio perfektigas, la komerco akiras novajn sistemojn pli praktikajn, la pedagogio prezentas pli efikajn metodojn por la instruado de lingvoj, sekvas la scienco vojon plenan de grandaj eltrovoj kaj inventoj; urgas, do, gesamideanoj, ke ni navigu al Esperanto pli perfektan organizsistemon, pli modernajn instrumentojn, kaj pli vastan kaj efikan propagandon. Tiamaniere, ni ĉieligite ekvilibros la internan ideon de tiuj, kiuj sentas la bezonon de unu ilo por la Frateco kaj la Paco, kaj la

idealon de tiuj, kiuj pensas nur pri la uzado de Esperanto en siaj ĉiutagaj travivaĵoj.

Ni, kunigitaj, povos harmonie pristudi kaj pridiskuti, kaj fine decidi pri la komunaj problemoj, de kies solvo dependas la fina venko de Esperanto en Brazilo. Ne povas ekzisti, ni asertas, pli inda maniero honori nian karegan Majstron Zamenhof, ĉar tiel ni montras al la mondo, ke ni sekvas la donitan ekzemplon, tial ke ni nin dediĉas al la afero super ĉio, kaj ke ni flankenlasas egoismon, malhumilecon kaj la privatajn disputojn.

La Organiza Komitato jam ricevis multajn estimoprovojn de la aŭtoritatoj, el kiuj ni povas menci: S-ro Ministro por Militaj Aferoj, S-ro Ministro por Justecaj Aferoj, S-ro Ambasadoro José Carlos de Macedo Soares, S-ro Prezidanto de la Brazila Instituto pri Geografio kaj Statistiko, S-ro Urbestro de São Paulo, S-ro Ŝtatestro de Rio de Janeiro, S-ro Ŝtatestro de Santa Catarina, S-ro Deputito Hugo Borghi, k. a.

PROGRAMO

- La 13an je la 15ª horo — Prepara kunsido: elekto kaj enoficiĝo de la Estraro kaj Specialaj Komitatoj; prezentado de la oficialaj leteroj.
- La 13an je la 17ª horo — Koktelo al la gazetoj kaj radistacioj de São Paulo. Libera nokto.
- La 14an je la 8ª horo — Promenado al Instituto Butantan.
- La 14an je la 15ª horo — Instaligo de poŝtagentejo ĉe la kongresejo.
- La 15an je la 9ª horo — Solena inaŭguro de la ekspozicio.
- La 15an je la 14ª horo — Arta kunveno.
- La 15an je la 21ª horo — Prelego.
- La 19an je la 12^a horo — Ĝenerala kunveno.
- La 16an je la 9^a horo — Vizito al la Urba Biblioteko.
- La 16an je la 17^a horo — Kunveno de la Specialaj Komitatoj.

- La 16an je la 21^a horo — Vizito al la gazetaro.
- La 17an — Libera mateno.
- La 17an je la 12^a horo — Tagmanĝo.
- La 17an je la 15^a horo — Kunveno de la Specialaj Komitatoj.
- La 18an — Ekskurso al urbo Santos.
- La 19an je la 9ª horo — Vizito al la Juĝistara Tribunalo.
- La 19an je la 12ª horo — Ĝenerala kunveno.
- La 19an je la 17ª horo — Vizito al la radistacioj.
- La 19an je la 21ª horo — Prelego.
- La 20an je la 9ª horo — Vizito al la urbaj aŭtoritatoj.
- La 20an je la 15ª horo — Vizito al São Paulo Esperanta Klubo.
- La 21an je la 8ª horo — Ekskurso al urbo Campinas.
- La 21an je la 21ª horo — Solena fermkunsido.

LA FELIĈULO

C. N. BLASIĤOF

La stacion Bologoje de la fervojo Nikolaevskaja forlasas pasaĝera vagonaro. En unu el la duaklasaj vagonoj "por fumantoj", volvitaj per vespera duonlumo, dormetas kvin pasaĝeroj. Ili ĵus manĝetis kaj nun, apogante sin kontraŭ dorsoj de brakoseĝoj klopodas por ekdormi. Silento.

Malfermiĝas la pordo kaj en la vagonon eniras alta, bastonsimila figuro portanta brunaĉan ĉapelon kaj dandan palton kiu tuj memorigas korespondistojn operetajn kaj tiuj el verkoj de Julio Verne.

La figuro haltas meze de la vagono, ronketas kaj longe fermetante la okulojn rigardadas brakoseĝojn.

— Ne, ankaŭ ĉi tiu ne estas la vagono — diras la figuro. Nur la diablo scias kio okazis. Estas simple indignaĵo! Ne, ankaŭ ĉi tiu vagono ne estas ĝi!

Unu el la pasaĝeroj atente alrigardas la figuron kaj eligas gajan krion:

— Ivan Alekseeviĉ! Per kia sorto? Ĉu estas vi?

Bastonsimila Ivan Alekseeviĉ ekstremitas, malsaĝe alrigardas la pasaĝeron kaj lin rekonzante gaje elstarigas la brakojn.

— Ga! Petr Petroviĉ! diras li. Kiom da tempo! Kaj mi eĉ ne sciis, ke vi veturas en sama vagonaro.

— Ĉu vi fartas bone?

— Pli malpli bone tamen, paĉjo, mi maltrafis mian vagonon kaj nun mi neniel ĝin povas trovi, jen kia idioto mi estas! Oni devus min punvipi.

Bastonsimila Ivan Alekseeviĉ sin ŝanceletas kaj ridaĉas.

— Okazas, ja, tiaj aferoj! Daŭrigas li. Post la dua sonorizado mi eliris el la vagono por drinki glaseton da konjako. Nu, tute certe, mi ĝin drinkis. Kaj jen mi ekpensis: ĉar la sekvonta stacio estas tre malproksima, ĉu mi ne drinku alian glaseton da konjako? Dum mi pensas kaj drinkas eksonas jam la tria sonorizado... kaj mi kiel frenezulo ekkuras kaj ensaltas en la plej proksiman vagonon. Ĉu mi ne estas idioto? Ĉu mi ne estas kokinido?

— Nu, vi ŝajnis gajan animstato — diras Petr Petroviĉ. Bonvole sidiĝu.

— Neniel... mi ekserĉos mian vagonon. Adiaŭ!

— En mallumo vi povas eĉ fali de la vagona plataĵo. Pli bone estas, ke vi sidiĝu kaj kiam la vagonaro alvenos al la stacio vi ekserĉu vian vagonon. Sidiĝu!

Ivan Alekseeviĉ ĝemetas kaj nedecideme sidiĝas antaŭ Petr Petroviĉ. Sajne li estas tre ekscitita kaj moviĝas kvazaŭ sidante sur pingloj.

— Kien vi veturas? demandas Petr Petroviĉ.

— Mi? Tra la spaco. En mia kapo estas tia konfuzo, ke mi mem ne scias kien mi veturas. La sorto min veturigas kaj mi, ja, veturas. Ha... ha... Mia kara, ĉu vi iam vidis feliĉan malsaĝulon? Ne! Do, rigardu min! Antaŭ vi estas la plej feliĉa el la mortemuloj! Jes! Ĉu mia vizaĝo ne montras ion?

— Kiel oni dirus... oni vidas, ke vi estas iom... iomete...

— Mi supozas, ke mia mieno montras nun senspritecon! Ho, ve, kia bedaŭro, ke mi ne posedas speguleton por vidi mian vizaĝejon! Mi sentas, mia kara, ke mi iĝas idioto, honora vorto. Ha... ha... Ĉu vi povas imagi, ke mi estas en mia edziĝvojaĝo? Nu, ĉu mi ne estas kokinido?

— Vi? Ĉu vi, ja, edziĝis?

— Hodiaŭ, mia kara. Kaj tuj post la religia ceremonio ni venis en la vagonaron.

Komenciĝas gratuloj kaj kutimaj demandoj.

— Vidu nun... ridas Petr Petroviĉ. Estas certe pro tio, ke vi dande vestiĝis.

— Jes... Por kompletigi la iluzion mi eĉ surspruĉis min per parfumo. Ĝis la oreloj mi eniris vantecon! Mi ne plu havas zorgojn nek pensojn, nur iuspecan... nur diablo scias per kio oni ĝin nomas... ĉu bonstatanimecon? De mia naskiĝo mi ne sentis min tiel bonege!

Ivan Alekseeviĉ fermetas la okulojn kaj tien kaj reen turnadas la kapon.

— Mi estas indignige feliĉa — diras li. Vi, ja, juĝu mem. Jen mi estas irona mian vagonon. Tie, sur la apogseĝo, ĉe la fenestro, sidas estaĵo, kiu laŭdire, estas tute al mi dediĉita. Estas blondulino, kiu posedas nazeton... kaj fingretojn... Ho, mia animo! Mia anĝelo! Kia ĉarmulino ŝi estas! Gvidantino de mia animo! Kaj kiajn piedetojn ŝi posedas, ho, Sinjoro! Tiuj piedetoj, ne kiel niaj piedegoj, estas io miniatura, enorsociĝa... io alegoria! Tuj ekestas deziro manĝi tiujn piedetojn! Ho, ve, vi ja nenion komprenas. Vi estas materialisto; ĉe vi jen analizado kiel kaj kia. Sensenta solulo, jen kiu vi estas kaj neniu alia. Tamen, kiam vi edziĝos, vi rememoros ĉi tion, kaj tiam vi demandas: kie estas Ivano Alekseeviĉ? Jes, mi do iros mian vagonon. Oni senpacience min atendadas tie... antaŭgustumas mian ĉeeston. Min renkonte venas rideto. Mi malpeze eksidiĝas apud ŝi kaj per du fingroj ekprenas ŝian makzeleton, jen kiel...

Ivan Alekseeviĉ rondirigas la kapon kaj eligas feliĉan ridon.

— Poste, mi metas mian kapon sur ŝian ŝultreton kaj ĉirkaŭprenas ŝian talion. Nin ĉirkaŭas silento... poetika duonlumo. Dum tiuj minutoj oni ekdeziras ĉirkaŭbraki la tutan universon. Petr Petroviĉ, permesu al mi, ke mi vin ĉirkaŭprenu!

— Tre volonte!

La du amikoj, akompanataj de ridado de la ceteraj pasaĝeroj, ĉirkaŭbrakas unu la alian kaj la feliĉa ĵusedziĝinto daŭrigas:

— Por pligrandigi la malsaĝecon aŭ, laŭ kion rakontas la romanoj, por pligrandigi la iluzion, oni iras la bufedon kaj unuglute drinkas du aŭ tri glasetojn da konjako. Post tio, en la kapo kaj en la brusto okazas eĉ el la oni ne povas ellegi eĉ el la fabeloj. Jen mi estas: homo malgrava kaj sensignifa, tamen ŝajnas al mi, ke mi estas senlima... Mi tutan universon ĉirkaŭprenas per mia estaĵo!

La pasaĝero, rigardante ebrietan, feliĉan ĵusedziĝinton, infektiĝas de lia gajeco kaj ne plu sentas dormemon. Anstataŭ unu aŭskultanto, ĉe Ivan Alekseeviĉ nun estas kvin. Li sin turnigas kvazaŭ sidante sur pingloj, elspruĉas salivon, svingas la brakojn kaj senĉese babiladas. Kiam li ridegas, ĉiuj ankaŭ ridegas.

— La ĉefa afero, sinjoroj, estas malpli cerbumadi. Al diablo ĉiuj analizadoj... Kiam oni eksentas deziron drinki, oni drinku kaj ne komencu filozofadi ĉu tio estas utila aŭ malutila. Al diablo filozofaĵoj kaj psikologioj!

La vagonon trairas konduktoro.

— Bona homo, alparolas lin la ĵusedziĝinto, kiam ĉi trairos vagonon n-ro 209, trovi en ĝi sinjorinon portanta grizan ĉapelon ornamitan per blanka birdeto kaj diru al ŝi, ke mi estas ĉi tie!

— Mi komprenas. Tamen ĉi tiu vagonaro ne havas vagonon n-ro 209. Ĉi havas n-ro 219!

— Nu, 219! Estas, ja, same! Do, diru al tiu sinjorino, ke ŝia edzo estas sana kaj nedifektita!

Neatendite Ivan Alekseeviĉ sin prenas je la kapo kaj ekĝemas:

— Edzo... Sinjorino... ekde kiam? La edzo... Ha... ha... Oni devas min punvipi, por ke mi ne pensu pri la edzo. Ah, kia idioto mi estas! Kaj ŝi! Antaŭ nelonge, ŝi estis knabineto... insekteto ŝi

estis. Oni simple ne povas kredi je tio!

— Nuntempe estas eĉ iom strange ekvidi feliĉulon — eldiras unu el la pasaĝeroj. Oni pli facile povas ekvidi blankan elefanton ol feliĉulon.

— Jes, kaj kiun oni devas kulpigi? diras Ivan Alekseeviĉ etendante siajn longajn krurojn kun pintaj ŝuoj. Se vi ne estas feliĉa, vi mem estas kulpa. Jes, kion, ja, vi opiniiis? La homo estas kreanto de sia propra feliĉo. Kaj vi, se vi ekvolos, estiĝos feliĉa, tamen vi, ja, ne volas. Vi obstine devojiĝas de la feliĉo!

— Jen kio, vere? Sed kiamaniere?

— Tre simple!... La naturo postulas, ke homo dum certa periodo de sia vivo amu. Kiam venos tiu periodo, amu, do, per ĉiuj fortoj; sed vi, ja, malobeas naturon, vi ĉiam atendadas ion. Plue... La leĝoj diras, ke ĉiu normala individuo nepre devas edziĝi... Ne ekzistas feliĉo ekster geedĝo. Sekve, kiam venas oportuna tempo, oni edziĝu sen prokrastado! Sed vi, ja, ne volas edziĝi; vi ĉiam atendadas ion. Krome, estas dirite en Sanktaj Skribaĵoj, ke vino ĝojigas homan koron. Se oni sin sentas bone kaj deziras ankaŭ pligrandigi tiun stato, oni, do, devas iri bufedon kaj drinki. Estas grave, ke oni ne eksaĝumu sed sekvu la normojn. Normaro estas grava afero.

— Jen vi diras, ke homo estas kreanto de sia propra feliĉo. Al la diablo! Kia kreanto li estas se eĉ malsana dento aŭ kolerema bopatrino sufiĉas por ke lia feliĉo difalu je pecetoj? Ĉio dependas de okazo. Okazu nun al ni katastrofo, vi sendube ekkantus alimaniere...

— Senencaĵo! protestas la ĵusedziĝinto. La katastrofo okazas unufoje en jaro. Mi ne timas kian ajn okazon, ĉar ne ekzistas kialo por ke ĝi okazu. La okazintaĵoj estas maloftaj! Ke ili iru al diablo! Mi eĉ paroli pri ili ne volas. Jen ni, ŝajne, alveturas al malgranda stacio.

— Kien vi veturas nun? demandas Petr Petroviĉ. Moskvon aŭ ien pli suden?

— Kia demando! Kiamaniere mi veturante norden povas alveturi ien suden?

— Sed Moskvo, ja, ne estas norden.

— Tion mi ja scias, tamen ni veturas nun Peterburgon — diras Ivan Alekseeviĉ.

— Ekkompatu nin, ni veturas Moskvon.

— Sed... Kial Moskvon? ekmiregas la ĵusedziĝinto.

— Stranga afero... Vi aĉetis bileton por veturi kien?

— Peterburgon.

— Tiukaze mi vin gratulas. Vi eraris pri vagonaro.

Ekostas duonminuta silen-

to. La ĵusedziĝinto leviĝas kaj per sensprita rigardo ĉirkaŭrigardas la ĉestantojn.

— Jes, jes — klarigas Petr Petroviĉ. En Bologoje vi erare eniris ĉi tiun vagonaron. Al vi, do, okazis, ke drinkinte konjaken, vi ensaltis renkontan vagonaron.

Ivan Alekseeviĉ paliĝas, prenas sin je la kapo kaj rapide ekmarŝas tra la vagono.

— Ho, kia idioto mi estas — koleras li. Ho, kia kanajlo mi estas, ke diabloj min formanĝu! Nu, kion mi faros nun? Mia edzino ja estas en tiu vagonaro! en ĝi ŝi sola min atendadas kaj malesperas! Ho, mi, pajla pajaco!

La ĵusedziĝinto falas sur brakoseĝon kaj tordiĝas kvazaŭ al li iu piedpremis kalon.

— Mi estas mizerulo! Ĝemas li. Kion mi faros? Kion?

— Nu, nu... konsolas lin la pasaĝeroj. Ne gravas... Telegrafu al via edzino kaj penu envagoniĝi en rapida vagonaro. Tiamaniere vi ŝin baldaŭ atingos.

— Rapida vagonaro! plorkrias la ĵusedziĝinto, la "kreinto de sia feliĉo". Kaj kie

TANGER, INTERNACIA URBO SEN INTERNACIA LINGVO!

Tanger, internacia urbo, antaŭ kaj post la lasta milito havas 105.000 enloĝantojn, el kiuj, pli ol 50.000 estas araboj. Oni parolas arabe, hispane, france, oficiale; angle, portugale, duonoficiale; ankaŭ pro la diverseco de la tieaj alinacianoj oni iomete komprenas germane, jude, pole... La "bakaloj" (arabaj komercistoj) eĉ komprenas hungare, svede — almenaŭ por interkompreniĝi kun iliaj klientoj... Nenien do, estas pli urĝa kaj necesa la enkonduko de internacia lingvo ol en tiun modernan Babelon... La konfuzo pro nekompreneo estas konstanta kaj neevitebla... Ĉerte, la enloĝantoj parolas ĝenerale 3-4 lingvojn pli-

malpli bone, ĉar ne estas eble, ke ĉiuj scipovu perfekte almenaŭ unu lingvon. Ofte okazas, ke oni komencas paroli en franca lingvo, kaj sen rimarki oni daŭrigas en la hispana, aŭ alia. Ofte, familioj ĉiam vivantaj en Tanger komprenas 2 lingvojn nekompreneblajn de iliaj najbaroj, kiuj ankaŭ naskiĝis en Tanger.

Ĉe la kruciĝo de Eŭropo kaj Afriko, en la loko, kie renkontiĝas la Oceano kaj la Latina Maro. Grava regiono, kie okazis historiaj moviĝadoj etnikaj, kiuj multe influis la Homaron, sed kies historio malmulte estas konata.

Milsecent jaroj antaŭ nia epoko, jam ekaperis la histo-

1471, kiuj estis la unuaj enkonduki Kristanismon en tiun strangan kaj malsimilan regionon nomatan "Magreb", igante ĝin parto de Eŭropo. Sinsekvaj politikaj intermiksaĵoj, militoj, invadoj, forkuroj, ĝis la portugaloj venkitaj en 1662 transdonis la lokon al Karlo Dua, angla reĝo, kiel doton al lia edzino, Catarina de Bragança, fratinon de tiatempa portugala reĝo.

Denove, kaj sinsekve boliĝis la vivado milita, maltrankvila en tangerana kaldrono, ĝis kiam Tanger, fronte al Gibraltaro, iĝis internacia, pro sia grava geografia kaj politika situacio. Dum 1940, la hispanoj okupis ĝin, ĝis la fino de la lasta milito. Laŭ la statuto internacia, ĉiujn 4 jarojn la estrado de la urbo devas ŝanĝiĝi inter francoj, hispanoj, portugaloj, angloj, kaj aliaj. Sekve la influo lingva, ĉiam dependas de la nacieco de la estro. La nuna estro estas portugala vicadmiralo.

Mi estis en Tangero la unuan fojon en 1932, dum malmulte da tempo. La duan fojon mi reiris ĝin en 1940. Jam la unuan fojon mi renkontiĝis kun UEA-ano tiatempa, Samideano Richard Vincente, franca, malnova esperantisto kaj sperta kemiisto,

mi aranĝas monon por veturi en ĝi? Mia tuta monsumo estas ĉe mia edzino!

Post iom flustradi inter si, la ridantaj pasaĝeroj faras monkollekton kaj provizas la feliĉulon per mono.

Lojaleco de San Martin

Esperantigis ENIO HUGO GARROTO
(Rafaela-Argentino)

Generalo San Martin' estis ĉe la bivako de Mendoza. La adjutanto deĵoranta en la antaŭĉambro de lia budo, eniris iun tagon lian kancelaron, anoncante:

— "Oficiro demandas pri Generalo José de San Martin'."

— "Enirigu lin."

La oficiro eniris kaj klarigas, ke li venas vidi la civitanon, kaj ne la generalon.

— "Ekparolu", San Martin' diris al li.

— Mi venas paroli al vi, kiel filo al sia patro — balbutis la oficiro. Mi estas provizisto en mia korpuso. Hieraaŭ mi ricevis el la milita komisarejo, kiel helpon por la oficiroj kaj soldatoj, monsumon. Kiam mi estis alportanta ĝin al ĝia destino, tiam mi iris malbonsance saluti oficiron, amikon mian, kiu estis malsana. Pluraj kunuloj estis kartludantaj en lia ĉambro kaj ili invitis min akompani ilin. Komence mi rifuzis. Poste mi decidis provi la ŝancon kaj mi riskis la etan sumon, kiu korespondis al mi kiel oficiro, en la tuta kvanto, kiun oni estis liverinta al mi. Ĉar mi ŝuldas al la tajloro, al la lavistino kaj al pluraj provizistoj, ne povante pagi per tiu sumeto mi pensis ke, se mi atingos duobligi aŭ triobligi

ĝin, mi restos kvita. Mi perdis ĝin. Blindigita de la malbonsanco, mi volis rehavi la perdon, mi reludis kaj reperdis... Fine, mi riskis ĉion kion mi havis, kaj mi ĉion perdis... Mi pasigis la nokton vagante ĉirkaŭ la bivako, kiel frenezulo; mi estas senhonoriginta. Mi petas al vi, sinjoro, kompati mian staton kaj savi mian honoron. Mi poste pagos al vi laŭ mia povo, eĉ laborante por vi kiel servisto. Kion mi ne volas, estas, ke oni juĝu min kiel ŝteliston, kaj poste la sciigo atingu mian malfeliĉan patrinon.

Generalo San Martin' respondis post paŭzo:

— Kiel generalo mi estas devigata juĝigi vin antaŭ la milita estraro... Sed vi fidis je mia lojaleco, kaj vi promesas korektiĝi..."

Li malfermis tirkeston de sia skribotablo, kaj eltiris en oraj moneroj de sia propra trezoro la sumon, kiun la oficiro petis al li, kaj li diris, liverante ĝin:

— Iru kaj tuj liveru tiun monon al la kaso de via korpuso... Ke neniam tia afero ripetiĝu... Kaj, antaŭ ĉio, konservu tute sekrete la temon de tiu-ĉi intervjuo, ĉar, se iam Generalo San Martin' sciigas ke vi malkovris ion pri la okazintaĵo, li ordonos tuj mortpafiĝi vin.

rio de Tanger — tiatempe nomita "TINGIS"; Arioj forkurantaj el la nordaj malvarmaj teroj miksitaj kun aŭtoktonaj elementoj, sekve tiroanoj kaj kartaganoj alfluis; tiuj lastaj tiom konataj dum la tiatempa historio okazigis la komencon de konstrua evoluo, militojn, invadojn de ambiciaj kaj invademaĵaj popoloj.

Jen legioj de Roma, kun civiliziga kaj paciga tendenco — kiun la indiĝenoj neniam kapablis atingi — sed post kelkcentjaroj ĝin interrompis la vandaloj, bizantinoj kaj vizigodoj, por ke pli malfrue ĉio ĉi estu forbalaita de l' Islamo.

Sekvis la Historion la invado de la portugaloj en

persona amiko de Zamenhof. Li vigle laboradis por Esperanto, tamen neniu helpis lin — la rezultato ne estis granda — nur la volo kaj klopodo. Kiam la duan fojon mi renkontiĝis kun li, dum la milito, sub la hispana regado, li malgaje sciigis min pri la neebleco de propagandado de nia lingvo. — Ni devis silenti — almenaŭ ŝajnigi la silenton, ĉar la pacbalantoj dum milito estas ĉiam malbonokule vidataj...

Antaŭ kelkaj tagoj mi ricevis la jarlibron de UEA por 1947, kaj malĝoje mi konstatis, ke ne plu estas delegito de UEA en Tanger, kio signifas, ke internacia urbo restas sen internacia lingvo...

(Teksto kaj desegno de LASZLO ZINNER.)

TRA LA MONDO

SVEDUJO — Antaŭ nelonge en Malmo aperis nova, luksa, industria katalogo, kiu reklamas pri pupoj kaj diversaj ludiloj — en Esperanto La direktoro de la fabriko S-ano Lennart Magnusson, kiu estas fervora esperantisto, elokvente pruvis la uzeblecon de Esp-o en industriaĵoj medioj. — (La Folio.)

PORTUGALUJO — Je la 14^a de Septembro, okazos en Lisbono la 1^a Esperanto-Konferenco, ĉe "Azil-lernejo Antônio Feliciano de Castilho." — (Unuiĝo.)

AŬSTRIO — Esperanto-Fidonejo "TREMUNDO" Neütergasse 91, Wien I, proponas honorarion al talentuloj (verkistoj aŭ tradukistoj), kiuj sendos:

a) Ĝis Oktobro 1947: redaktaĵojn pri popolkaraktero; bildojn aŭ kliŝojn pri karakterizaj popoltipoj, urbvidadoj, pejzaĝoj; skizojn pri naciaj artoj, literaturo, rekonstruaj laboroj; bonajn verkojn ĉiutemajn el postmilita nacia literaturo.

b) Sen limtempo: verketojn el literaturo de malgrandaj nacioj, kun la originala teksto.

HISPANUJO — Jen bonega novaĵo el Zaragoza. En la Universitato de "La Laguna" troviĝas kelkaj entuziasmaj samideanoj, kiuj vigle kaj fervore pledis por aranĝo de Esperanto-kurso ĉe la Universitato mem. Kaj fine, la universitata rektoro konsentis pri nedeviga kurso por universitatajnoj; dum la monatoj februaro-majo ĉi-jara. Kiel profesoron de la kurso oni elektis s-ron J. Régulo Pérez, docento de klasikaj lingvoj en la Filologia Fakultato.

HUNGARUJO — Hungara Socialdemokrata Partio deziras uzi Esperanton kun eksterlando. La 35ª Kongreso de la Socialdemokrata Partio en Budapeŝto akceptis Esperanton kiel unu el la lingvoj uzotaj en siaj internaciaj rilatoj. Adreso: Budapeŝto VIII, Rákoczi-u-43.

BULGARUJO — Studenta Sekcio "Progresiva Studentaro" ĉe la Agronomia Fakultato en Sofio, Bulgario, aperigis la unuan numeron ilustritan de "Studenta Fronto", Internacia Studenta Gazeto en Esperanto. La redaktoro petas, ke gesudentoj en ĉiuj landoj skribu al kaj verku por la gazeto.

SUBTENANTOJ

Feliĉe la financa stato de la gazeto pliboniĝas, ĉar la urba samideanaro komprenis la gravecon de tiu periodaĵo, regule alportanta novaĵojn kaj bonan literaturon.

La nombro da subtenantoj de RIO ESPERANTISTA ĉiutage kreskadis. Ĝis nun enskribiĝis la jenaj, kun la respektivaj pomonataj kotizoj: A. E. R. J. Cr\$ 200,00; F. Doblas Filho Cr\$ 50,00; Laszlo Zinner Cr\$ 50,00; D. Pereira de Souza Cr\$ 100,00; Olivio Corrêa Pinto Cr\$ 50,00; O. S. Lopes Cr\$ 50,00; José Cosenza Cr\$ 50,00; F-ino Elza T. Faria Cr\$ 50,00; O. Viana Peixoto Cr\$ 30,00; C. N. Blaschicoff Cr\$ 20,00; V. Guayanas de Sousa Cr\$ 20,00; d-ro Braz Cosenza Cr\$ 20,00; Jayme B. de Araujo Cr\$ 20,00; F-ino Yolanda de Araujo Cr\$ 20,00; A. S. Varão Cr\$ 20,00; Sylla M. Chaves Cr\$ 20,00; F-ino Rosa Lifchitz Cr\$ 20,00; Manoel Barbosa de Mello Cr\$ 20,00; Prof. Roberto das Neves Cr\$ 20,00; Aylton de L. Rocha Cr\$ 10,00; Paulo G. Faro Cr\$ 10,00; d-ro Alcides N. R. Castro Cr\$ 20,00; Jozefo Joels Cr\$ 20,00; F-ino Palmyra M. Vasconcellos Cr\$ 20,00; kap. J. F. Lima Cr\$ 20,00; Florestan Nogueira Cr\$ 20,00; Othon C. Nunes Cr\$ 10,00.

Al ĉiu, ni elkore dankas pro la subteno de nia gazeto, kaj al aliaj samideanoj ni petas, ke ili ankaŭ enskribiĝu por kompletigi la bezonatan kvanton.

LA VERDA ARMEO

VERGILIO MENDES

Oriente, kie la sunradioj kisas la teron, loĝas granda reĝo, la "Amo". Li havas fileton ankoraŭ tre junan, nomatan "Frato".

Iun matenon, la reĝo promenadis kun sia fileto en la ĝardeno de la palaco; ili aŭskultadis la gajan pepadon de la birdoj kaj admiradis la belecon de la floroj, kiam subite el la ĉirkaŭaĵoj aŭdiĝis granda bruado de voĉoj, kaj en la aero leviĝis la unuaj strofoj de iu himno. La infano sciivole streĉiĝis sur la piedpintoj por rigardi trans la barilon de la ĝardeno. Granda popolamaso lavange preterglitis, kaj la himno sonis forte kaj harmonie:

En la mondon venis nova sento,

Tra la mondo iras forta voko ..

Kiuj ili estas, paĉjo? Kion ili volas? Demandis la princo. La reĝo ne tuj respondis, sed li reveme rigardis la kantantojn. Post momento, li diris:

"Tiuĵ homoj, mia knabo, estas viaj plej fidelaj soldatoj." "Ĉu miaj soldatoj?" miris la princo. "Ĉu ne mi amas egale ĉiujn homojn? Ĉu mi povas havi malamikojn? Por kio, do, mi bezonas soldatojn?"

Mia filo, respondis la reĝo, vi estas ankoraŭ tre juna kaj ne konas la malbonaĵojn de la mondo.

Sciu, ke mi, jam de la komenco de la vivo, subtenas teruran militon kontraŭ ne malpli terura malamiko, la "Egoismo", kruela reĝo, kiu sklavigas la homojn al lia potenco.

Kaj la homoj ne ribelas?

Jes, multaj, sed la plimulto el la homoj estas ankoraŭ tre senciaj, kaj li la malnoblulo, tre bone scipovas ekspluati ilian malklerecon. Tiuĵ kom-

patinduloj sklavigitaj de la Egoismo, obstine, fermas la okulojn al la lumo de la Vero, malŝatas la Justecon kaj, ne komprenante miajn leĝojn, nomas miajn soldatojn idiojtoj. Nur post longa suferado, ĉiudirekten travidinte la haladajn marĉojn de la Maljusteco, ĉirkaŭitaj de la densega mallumo de la Nescio, ili eksopiras al Libero; nur tiam, ekaŭskultinte la voĉon de la Vero, ili antaŭsentas ĝian gloron kaj, fariĝinte idealistoj, indigne forpuŝas la superreĝon de mia kontraŭulo kaj aliĝas al miaj armeoj, en kies vicoj ili ĝoje oferas vivon kaj havaĵon. Tiuĵ homoj, kies entuziasman kantadon ni aŭskultas, estas idealistoj, kiuj, kolektiĝinte, starigis armeon — LA VERDA ARMEO — kaj estas tre bravaj. Tro juna vi estas ankoraŭ, sed kun la tempo vi kreskos kaj, dank'al iliaj penado kaj laboro, vi fariĝos grava viro, la plej respektata kaj adorata el mia kortego. Iliaj vicoj dikiĝas pli kaj pli: Kiel flagon ili havas la Esperon; kiel ŝildon la paciencon kaj kiel lancon la Obstinon; kun tiaj armiloj kaj tiaj bravuloj la venko estas certa. Jes, jes, la estonteco nepre estas ilia.

La kantanta amaso ĵus malaperis ĉe la fino de la vojo. Ilia voĉo nun apenaŭ aŭdiĝis.

Estu benata via penado, karuloj! diris la princo. Paĉjo, kiam mi estos plenkreska, la homoj estos pli feliĉaj, ĉu ne?

Kvazaŭ responde, subita ventblovo alportis ĝis ili la lastajn vortojn de la kantantoj:

La popoloj faros en konsento

Unu grandan rondon familian.

(El la portugala gazeto "Natura".)

PALACE MÓVEIS

Exposição permanente de Móveis de fino gosto.

P. M. RAWET & CIA. LTDA.

Praça das Nações, 184-B ◊ R. Cardoso de Moraes, 506-A
Bonsucesso RIO DE JANEIRO Ramos

Comprar bem Camisas, Robes, vestons e Pijamas

SO' NO

O CAMIZEIRO

LASU MIN, HO RIVERETO!

VICENTE DE CARVALHO

(Poeto brazila, 1866a — 1924a j.)

"Lasu min, ho rivereto",
petis timema la flor".
L' akvo, je spito de l' peto,
kantis kaj portis ĝin for.

"Lasu min, filo de l' fonto",
ĝemis la flor', kun amar';
"mi, naskiĝinta sur monto,
timas glutigi de l' mar'."

Vane la flor' petmurmuris;
l'akvo mokridis ja nur
kaj tra l' sablaro flukuris;
tremis la flor' pro terur'.

"Ve, miaj branĉbalanciloj!
Ve, mia kara lulil'!
Ve, rosogutaj helbriloj,
miaj saudadoj vi nil'!"

Gemis la floro, paliĝis,
ploris kun tim-konvulsi';
la rivereto ruliĝis,
ĝin forportante kun si.

"Vin adiaŭs mi, benaj
ombroj, kaj cin, najtingal'";
vin, ho festetoj matenaj;
cin, dolĉa hor' de sunfal'.

Cin, karesema mildvento;
vin, lunolum', kaj stelar'.
Min ne forportu, torento,
cia fluad' al la mar'!"...

En vivofluoj mi tiel
kun la amrestoj de l' kor'
glitas malsupren, ja, kiel
tiuj rivero kaj flor'.

Esperantigis — FRANCISCO V. LORENZ.

RICEVITAJ LETEROJ

RIO ESPERANTISTA ricevis leterojn de la jenaj sinjoroj, ai kiuj ni kore dankas: S-ano Francisco V. Lorenz, el Rio Grande do Sul, kiu skribas inter alie: "Rio E-ista" plaĉas al mi, post kelkaj tagoj mi sendos kelkajn poeziaĵojn por la gazeto. Dezirante al vi kaj al viaj kunlaborantoj bonan sukceson..." S-ano Adriano S. T. Carvalho, el São Paulo, skribas: "Venho por meio desta acusar o recebimento do primeiro número de "Rio-E-ista", mais um veículo para o entrelaçamento dos povos, mais uma força empunhando a bandeira da humanidade..." S-ano D-ro Borja Portela, el Pedra Azul (Minas Gerais), S-ano Hermes Pitta, el urbo Salvador (Bahia), kaj S-ano Onésimo de Faria, el Belo Horizonte.

A. S. REZENDE

— Inĝeniero —

Projektoj kaj antaŭkalkuloj por loĝdomoj
luksaj, hoteloj, hospitaloj, lernejoj, kaj
aliaj konstruaĵoj.

Informpetoj en lingvoj portugala, franca,
_____ angla kaj Esperanta _____

Adreso: Caixa Postal 2917

Rio de Janeiro

Brazilo

RECENZO

Vivo de Zola, de Aŭgusteno da Silva, el la portugala lingvo tradukis Manuel de Freitas. Jen libro plaĉa, tiel interne, kiel ekstere. Esperantigi la vivon de Zola estis laŭdinda ideo ĉar, kiu ne admiras la genion de tiu granda franca verkisto? Al ĉiuj, kiuj ankoraŭ ne legis la libron, ni ege rekomendas ĝin legadon.

La Vivo de l'Eskimoj, de Aŭgusteno da Silva, elportugaligis M. Freitas. Dua reviziita eldono broŝurformata, lingve belstila, pri la vivo de l'eskimoj.

Unua vojaĝo ĉirkaŭ la mondon, de Aŭgusteno da Silva, elportugaligis J. J. Rodrigues. Facila legaĵo pri la famkonata portugala mondvojaĝanto Ferdinando de Magalhães. Lerta, flua tradukado, inda legaĝo por ĉiuj.

Vivo kaj arto de Goya, de Aŭgusteno da Silva, elportugaligis Vergílio Mendes. Li estis unu el la plej grandaj figuraj inter la tiatempaj hispanaj pentristoj, kvankam oni kritikis lin kiel neakademianon. Precipe en liaj serioj de desegnaĵoj, li estas nesupere genia. Ŝajnas al ni, ke pro la aperigo de la kliŝoj, la teksto estas malmulta, ĉar pri la vivo de Goya, indus eldoni pli ampleksan libron.

Ĉiuj ĉi libroj estas eldonitaj de Portugala Eldona Rondo, Pôrto, Monte da Lapa 49 — 1º, Portugalio.

Laŭ la sciigo de ĝia direktoro, la P.E.R. naskiĝis dum la milito, celante eldoni broŝurojn pri kulturajĵoj, por monhelpi la suferantan Zamenhofan familion. La Familio Zamenhofa malaperis, bedaŭrinde; la milito malaperis, feliĉe, postlasante almenaŭ la noblecelan fonditan Eldonrondon. Nun, ni esperantistoj, devas subteni ĝin aĉetante ĝiajn eldonaĵojn, por ke ĝi iĝu longviva je nia servo.

ESTRELA AZUL

REVISTA MENSAL ILUSTRADA

Reportagens, contos, humorismo, grafologia, etc., etc.
Caixa Postal, 237 — SANTOS (S. P.) — BRASIL

ASSINATURA ANUAL: Cr\$ 30,00, ou equivalente em selos comemorativos ou aéreos novos, por valor facial, aceitamos também 500 francos por Ivert em selos aéreos e comemorativos. Número de Amostra: contra envio de 500 selos comuns de qualquer país.

MALGRANDAJ INFORMOJ

ASOCIO okazigis ekskurson al monto nomata "Irmão Maior". Partoprenis geesperantistoj ankaŭ el Esperanto-Klubo ĉe K. A. J. Gvidis F-ino Rosa LIFCHITZ.

ALVENIS al Rio de Janeiro franca samideanino nomata Marguerite CHAMPEAUX. Ni deziras al ŝi bonvenon kaj feliĉon!

NOV-ZELANDA samideano, s-ro Stanley Robert PERFECT, 24-jaraĝa, telekomunika teknikisto, estas vojaĝanta al Rio de Janeiro, kune kun amiko lia. Ili devas alveni dum la monato Oktobro. S-ano PERFECT estas I.E.L.-delegito en Weelington.

Agência São Jorge

(Agentejo Sankta Georgo)

Biletoj por vojaĝoj surmaraj, surteraj kaj aeraj

_____ TURISMO _____

IMPORTADO KAJ EKSPORTADO

*
JORGE SOARES & CIA. LTDA.PRAÇA MAUÁ N.º 67 — RIO DE JANEIRO, BRAZIL
(ĉe la havenkajo)

INTERNACIA EKSPOZICIO DE INDUSTRIO KAJ KOMERCO

- ◇ La Internacia Ekspozicio de Industrio kaj Komerco estas kreita laŭ la Dekreto n° 9380, de la 16a de Septembro 1946.
- ◇ La Regularo de la Internacia Ekspozicio de Industrio kaj Komerco estas aprobita laŭ la Dekreto n° 21980, de la 25a de Oktobro 1946.
- ◇ La privilegio de la Ekspozicio estas cedita al "Hotelo Quitandinha", pere de ĝenerala konkurenco fiksita de S-ro Ministro por Laboro, Industrio kaj Komerco (Oficiala ĵurnalo de la 14a de Januaro 1947, paĝo 578 kaj sekvantaj), por dek jaroj, kaj povos esti ree cedita por egala periodo.
- ◇ Per la sama dekreto, kiu cedis la privilegion, estis aprobita la Interna Regularo de la Ekspozicio.
- ◇ La Internacia Ekspozicio de Industrio kaj Komerco okazos dum dek jaroj, sub la aŭspico de la Naciaj Konfederacioj por Komerco kaj por Industrio, ambaŭ la plej gravaj organizaĵoj de l' laboristaj klasoj.
- ◇ La Internacia Ekspozicio de Industrio kaj Komerco funkcios sub la rekta kontrolo de la Komitato pri Ekspozicioj kaj Foiroj, de la Ministerio por Laboro, Industrio kaj Komerco, laŭ la Dekreto n° 24163, de la 24a de Aprilo 1934.
- ◇ La Ekspozicio estas inaŭgurota la 15an de Novembro 1947, dependante de kelkaj aferoj, kiuj povas esti prokrastitaj de la Registaro; tamen la inaŭguro nepre devas okazi ankoraŭ dum la nuna jaro.

Informoj ĉe:
Avenida Rio Branco, 311 — Rio de Janeiro — BRAZIL.

RICEVITAJ PUBLIKAĴOJ

- "Heroldo de Esperanto", nro. 12 kaj 13. Bruselo, Belgujo.
- "Laborista Esperantisto", n.º 7, Amsterdam, Nederlando.
- "Bulteno", de Reĝa Belga Ligo Esperantista, n.º 5, Bruselo, Belgujo.
- "La Folio", n.º 6, Malmo, Svedujo.
- "Boletim Espirita", n.º 14, Florianópolis.
- "Unuiĝo", n.º 4, Lisbono, Portugalujo.
- "O Brasil Esperantista", n.º 109-112. Rio de Janeiro.
- "Nova Sento", n.º 3, Uberlândia.
- "O Espiritualista", n.º 34-35, São Paulo.
- "Kompreni", n.º 14, Lyon, Francujo.
- "New Zealand Esperantist", n.º 63, Wellington, Nov-Zelando.
- "S. Paulo Esperantista", n.º 3, São Paulo.

RICEVITAJ LIBROJ

- "Vivo de Zola", de Aŭgusteno da Silva, trad. de M. de Freitas.
- "La Vivo de l' Eskimoj", de A. da Silva, trad. de M. de Freitas.

NOTOJ DE LA SEKRETARIO

Je la 18^a de la pasinta monato, okazis direktoraro kunsido. El la decidoj ni citas la jenajn: akcepto de nova ano, Dr. José Paulino Alves Junior, juĝisto ĉe urbo Anchieta. ŝtato Espirito Santo; elekto de S-ano Braz Cosenza por anstataŭi la Unuan Sekretarion. S-ano M. Aveleza de Sousa, kiu petis ekŝiĝon pro sia laboro por la gazeto; oni starigis komitaton konsistantan el la tri sekretarioj, por la redaktado de nova Interna Regularo, por enmeti ĉapitrojn pri la gazeto kaj pri Esperanto-Domo.

En la sekretarijo estas listo por la partoprenontoj al XI Brazila Kongreso, en S. Paulo. Ankaŭ estas listo por enskribiĝo de novaj lernontoj de Esperanto. La kurson ni inaŭguros je la 30^a de Septembro, kaj ĝin gvidos s-ano D. Pereira de Souza, helpata de s-ano José Cosenza.

- "Unua vojaĝo ĉirkaŭ la mondo", de A. da Silva, trad. J. J. Rodriguez.
- "Vivo kaj arto de Goya", de A. da Silva, trad. V. Mendes.

NOSSOS CURSOS

No dia 26 de agosto último foi inaugurado um curso de Esperanto na Associação de Escoteiros Guilhermina Guinle, que funciona junto ao Fluminense F. C. Compareceram os samedeanos srta. Rosa Lifchitz, organizadora do curso, Sylla M. Chaves, professor, e D. Pereira de Souza, representando a diretoria da nossa Associação, que fez uma palestra sobre a idéia de lingua internacional, e as vantagens para os escoteiros. Falou depois o professor Sylla M. Chaves sobre a facilidade do Esperanto.

Inscreveram-se no curso todos os pioneiros da tropa e alguns escoteiros, que se mostraram muito interessados em conhecer o idioma da fraternidade, afim de poderem doravante se confraternizar com "skoltoj" de todo o mundo. Enderço: Associação de Escoteiros Guilhermina Guinle — Fluminense F. C., Rua Alvaro Chaves, Rio de Janeiro.

SOCIALAJ NOTOJ

Dum la nuna monato festas sian naskiĝan datrevenon la jenaj asocioj, kiujn ni kore gratulas:

- 2 — Lúcia Zaidam Mattar
- 4 — Ondina Oliveira Lima
- 9 — Octávio Viana Peixoto
- 12 — Palmyra Meira de Vasconcelos
- 15 — Alcides Neves Ribeiro de Castro
- 16 — Orlando Ribeiro Seabra
- 16 — Janos Katona
- 20 — Manoel Domingues Teixeira
- 23 — Wilson de Castro Pereira
- 23 — Milton Campello Nogueira
- 24 — Michel Caracushansky
- 27 — José de Alencar Portilho
- 28 — Laszlo Zinner
- 30 — Dorivaldo Pereira de Castro.

MODAS

Glamour

M. KULICK

RUA GONÇALVES DIAS, 40 - Loja 21 - Tel. 42-5293
GALERIA dos EMPREGADOS NO COMERCIO

GEESPERANTISTOJ!

Donu preferon al

GRÁFICARIO

Rua General Pedra, 339 - A

Presajoj ĝeneralaj. Perfekteco kaj rapideco.

RIO-ESPERANTISTA

Propriedade da A.E.R.J.
Um jornal do Rio para o mundo

Redação e administração:
R. das Marrecas, 19 - 2.º and.
Tel. 22-5300 — C. Postal 3677
Rio de Janeiro — BRASIL

Diretor responsável
Nelson Pereira de Sousa

Gerente
Delio Pereira de Souza

Redator-Chefe
Lászlo Zinner

Redatores
Manuel Aveleza de Sousa

Dr. Braz Cosenza

Auxiliares
Othon Crespo Nunes
José Cosenza

★

EXPEDIENTE:

As importâncias referentes as assinaturas de RIO-ESPERANTISTA, deverão vir em nome do nosso gerente Delio Pereira de Souza, bem como, quaisquer quantia, Vale-Postal, cheques etc.

Este jornal dá ampla liberdade aos seus colaboradores, não se responsabilizando pelos conceitos emitidos em artigos assinados e implicitamente nas seções que tenham redatores responsáveis.

Organizaĵo je servo de UNIVERSALA FRATECO

La gazeto rajtigas tutan liberon al siaj kunlaborantoj kaj ĝi ne respondecas por la enmetitaj konceptoj en artikoloj subskribitaj kaj sekve, por la fakoj, kiuj havas respondecajn redaktorojn.

Estas permesata la represigo, ĉu parte, ĉu tute, de la artikoloj, kondiĉe ke oni citu la fonton.

★

FOGÃO A ÓLEO "POPULAR"

Sem torcida — Garantido — Desmontavel. — Vendas na Fábrica. — Demonstramos sem compromisso. — Preço popular — à vista — atacado — prestação sem entrada.
LUZARTE FABRICA LTDA. — Av. Pres. Vargas, 917, 1.º

TEATRO ESPERANTISTA

A Comissão Julgadora já deu por terminado o seu trabalho, proclamando o vencedor do concurso organizado pela Associação. Foram recebidas cinco comédias, de propaganda do Esperanto, sendo que uma delas foi retirada do concurso, por não estar ainda na revista.

- Foi a seguinte a classificação final das peças que entraram no concurso:
- 1 — "JEREMIAS", sob o pseudônimo de Walrod, de autoria do s-ano Walter Rodrigues da Silva.
 - 2 — "HERANÇA ÁTRAPALHADA", de Esperantista, pseudônimo do samideano Octaviano da Silva Lopes.
 - 3 — "QUE DESASTRE!", também de Walrod, s-ano Walter Rodrigues da Silva.
 - 4 — "O SONHO", de Doblasiado, pseudônimo de Francisco Doblasi Filho.

Mereceu "Menção Honrosa", fora da ordem acima, o drama "La Kanto de la Kolibro", de autoria do S-ano René Estevam Deckers, de Catalão (Goiaz), por se tratar de uma obra-prima que, porém, não satisfazia as bases do concurso: peças em português de propaganda do Esperanto. O drama de autoria do samideano é muito bem escrito, todo em Esperanto e musicado.

Segundo as bases do concurso, a peça classificada em primeiro lugar será publicada pela Associação, à qual passará a pertencer, e oportunamente será representada, numa de nossas festividades.

Terminando, queremos lembrar a todos os samideanos do interior, que dispõem de tempo e de calma, que escrevam peças, principalmente de propaganda de Esperanto, afim de serem representadas por teatros de esperantistas. A organização de corpos cênicos, grupos corais também deve ser incentivada entre os esperantistas brasileiros, afim de que o nosso movimento tome corpo, crescendo cada vez mais, e proporcionando oportunidade de realizarmos festas, que distraíam os samideanos e sirvam, ao mesmo tempo ao trabalho de "varbado" de novos entusiastas do ideal de Zamenhof.

Estudantes, professores, operários, amadores de rádio, desportistas, filatelistas, cinefilos, homens de todas as profissões: integrai-vos no espírito universalista da nossa época, aprendendo a língua mundial, o Esperanto, que tará com que deixeis de ser estrangeiros em qualquer parte do globo, permitindo corresponder-vos com todo o mundo e em todo o mundo ser compreendidos!

Usai seios de propaganda do Esperanto, apresentados em folhas de 50, cada uma com 5 desenhos diversos. Encomendas à Associação Esperantista do Rio de Janeiro — Caixa Postal 3677 — Rio de Janeiro. Uma folha Cr\$ 6,00, mais de 10 folhas, Cr\$ 5,00 cada; pelo correio, mais 1,60.

NIAJ PERANTOJ

- Belo Horizonte — Dr. L. DE AZEREDO COUTINHO, Rua Carijós, 218 — 2.ª andar — Sala 26.
 Foz do Iguaçu — CARLOS H. DIONISIO.
 Salvador — EDGARD DA SILVA ESTRELA, Rua 3 de Maio, 12.
 São Paulo — VICTOR MINIERO, Rua Comandante Salgado, 234.
 Pôrto Alegre — ARY ZAMORA, Rua São Carlos, 1192.
 Uberlândia — HAROLDO LEITE PINTO, Caixa Postal, 337.
 Aliaj gesamideanoj, kiuj deziros reprezenti "RIO ESPERANTISTA"-N en aliaj urboj, bonvole skribu al la redakcio.

Representações e Conta Própria GETÚLIO S. ARAÚJO R. Miguel Couto, 51-2º-Rio de Janeiro Oni korespondas Esperante	ORCAMENTOS GRATIS J. G. PAGANI Eletricista Instalação de Luz Fluorescente Rua Pedro 1.º N. 7 — Tel. 22-6767
--	--

VERÃO

Não obstante o tempo decorrido desde a genial criação do grande sábio polonês — Dr. L. L. Zamenhof (médico de Varsóvia, especialista em tratamento de olhos), que abriu a percepção mundial para a questão de melhor entendimento através de um idioma artificial, conseguindo assim, provar exuberantemente que todos podem tomar parte efetiva no concerto universal, viram todos, e todos verão que, de fato, os pessimistas não estavam com a razão, quando pensavam que mais dia menos dia o Esperanto seria esquecido, posto de parte, arquivado num museu por imprestável como língua internacional-auxiliar neutra.

Verão todos, que o sol abraçador, além de aquecer a Terra, proporciona luz, vida, higiene, prazer, embora nem sempre alguns o possam suportar; todos, sem exceção, sentirão um dia que o Esperanto infunde aos esperantistas o calor vivificante, a-fim—de que pensem, cada vez mais, no ideal de Fraternidade, cooperando, da maneira que lhes for possível, por um mundo melhor, por melhores dias.

RIO ESPERANTISTA não tem outra pretensão, a não ser a de se tornar um dos raiuzinhos desse movimento, espargindo luz alguma luz, algum calor, alguma vida.

Também ele levará aos esperantistas de todas as pátrias, igualmente como os outros seus colegas do Esperantismo, noticiário, literatura, poesia e as coisas do Brasil.

Prestar ajuda imediata aos órgãos esperantistas é, sem dúvida, também um dever cívico.

AUGUSTUS

PENSEROJ...

★
 La espero estas la suno de ĉiu revo, tiel same, kiel la resopiro estas la ombro de ĉiu senluziigo.

La facilanimeco de la virino kiun mi amas, povas, egali nur la persistan fidelecon de la virino, kiu amas min.
 (Bernard Shaw)

★
 Ĝati la legadon estas ŝanĝi tedajn horojn, kiujn oni devus travivi, en horojn ĉarmajn.

(Montesquieu)

★
 Por ke la homoj forgesu niajn erarojn, estas necesaj torentoj da sango, sed ĉe Dio sufiĉarlaro.

(Chateaubriand)

★
 La pas'oj similas la ventegojn, kiuj ŝveligas la velojn de ŝipo. Kelkfoje ili subakvigis ĝin, tamen sen ili la ŝipo ne iras.

(Voltaire)

★
 La amo mortas; la amikeco restas.

(George Sand)

★
 Kiam la pasio eniras tra la pordo, la saĝo eliras tra la fenestro.

(Popular)

★
 Laŭ portugala traduko esperantigis M. Aveza de Sousa.

MODERNA FABELO

LA VULPO KAJ LA KORVO

La korvo sidas sur la arbo, tenante fromaĝon en sia beko. Venas vulpo sur la vojo kaj diras la jenon al la korvo:

— Ho, kian belan plumaron vi havas, ho kian ĉarman bekonetoni vi posedas kaj se vi scipovus belege kanti, tiam vi iĝus reĝino de la birdoj.

Tiam la korvo prenis la fromaĝon el la beko per unu piedo kaj komencis bele kanti. La vulpo trompigante diris al la korvo:

— Kiam do vi legis la fabelon de Lafontain?

DUMAS KAJ AUGIER

Dum la prezentado, en Parizo, de teatraĵo verkita de Emilio Augier, iama famekonata franca dramaturgo, Aleksandro Dumas, la filo, kiu nazarde sidis flanke de la verkinto, ekvidinte en la parteron rigardanton dormanton, ekparolis:

— Nu jen, kion kaŭzis la teatraĵo!

Augier aŭdis kaj restis silenta.

Post kelka tempo, en sama teatro, oni ludis alian teatraĵon, sed verkite de Dumas.

Augier ĉestis la "premiere" — kaj esplorante bone la parteron la saman viron li vidis dormegantan.

Li serĉis la verkiston kaj mantuŝante lian ombron, murmuris:

— Nu jen, rigardu kiel tiu dormegas! Nu, efektoj de la teatraĵo.

Dumas ekrigardis la dormemulon kaj tuj respondis:

— Oh, tiun viron mi konas tre bone. Li estas la sama rigardanto, kiu la alian nokton same profunde dormis. Li, la kompatinda, ankoraŭ ne vekigis!

DR. ADOLPHO STAERKE

Livre docente da Universidade do Brasil
 Clínica de senhoras

Residência: RUA BELA S. LUIZ, 68
 Consultório: R. ASSEMBLÉIA, 58-1.º
 Tel. 48-5892
 Tel. 42-3835

FRANCISCO PERDIGÃO

Despachante oficial

Prefeitura e Recebedoria

RUA PEDRO I n. 14 -- 2.º andar — Tel. 22-5464

JOALHERIA A' JOIA

Jóias, Relógios e Objetos para Presente

A. BERNACCHI & CAMANHO

36 — Rua da Carioca — 36

Telefone: 22-1415 — Rio de Janeiro

Rio Esperantista

Orgão oficial da A. E. R. J.

PENSAMENTO E TRABALHO PELA FRATERNIDADE UNIVERSAL

Diretor Nelson Pereira de Souza —

Redator-Chefe László Zinner

Assinaturas:
Brasil - Cr\$ 15,00
Exterior - Cr\$ 30,00
Ou 25 Coupon resposta

Rio de Janeiro, Setembro de 1947

ANO I — Edição mensal — N.º 6

Redação e administração
R. das Marrecas, 19, 2.º and.
Tel.: 22-5300 — C. P. 3677
Avulso Cr\$ 1,00

ASSEMBLÉIA GERAL ORDINÁRIA

De acôrdo com o art. 13.º dos Estatutos, são convocados todos os associados da Associação Esperantista do Rio de Janeiro para reunir-se em assembléia geral ordinária, a realizar-se no dia 29 de setembro corrente, às 19 horas, afim de eleger o novo Conselho Fiscal.

F. Doblas Filho, Presidente.

JANTAR ESPERANTISTA

Em homenagem aos nossos samideanos, Vitor Miniero e Artemiza Vidal Miniero, diretora do "Pernambuco Esperantista", os esperantistas desta capital realizaram, a 31 do mês de agosto, no amplo salão do restaurante da Associação Cristã de Moços, um jantar esperantista.

Estiveram presentes vários elementos da Liga Esperantista Brasileira, do Brazilu Klubo, da Associação Esperantista do Rio de Janeiro, do Esperanta Klubo, cujo fundador, Roberto das Neves, foi o promotor desta festividade, bem assim os representantes de vários outros clubes do Rio.

O jantar decorreu no mais perfeito ambiente fraternal, constatando-se, na prática, o grande ideal de fraternidade que anima todo estudioso da imortal obra do genial sábio de Bielostok, Zamenhof.

Entre os esperantistas que fizeram uso da palavra, destacamos Ismael Gomes Braga, e o escultor Laszlo Zinner.

Este, falando em nome do RIO ESPERANTISTA, historiou ainda, em síntese, o insinuante e entusiástico sentimento de fraternidade reinante em todos os discípulos de Zamenhof espalhados pela velha Europa, o que constatou através de sua longa estada em Portugal, França, Espanha, Hungria, etc., ressaltando, por fim, a existência desse mesmo sentimento na alma dos esperantistas brasileiros.

La fotografajo prezentas la ĉeestantojn dum la vespermanĝo okazinta honore al la ĵus geedziĝintaj samideano Victor Miniero, el ŝtato São Paulo, kaj samideanino Artemiza Vidal de Araujo, el ŝtato Pernambuco. La vespermanĝo okazis en Rio de Janeiro, ĉe la YMCA-restoracio.

Ismael, falando en nome da Liga Esperantista, teceu judiciosos comentários, salientando o papel da mesma na difusão do idioma internacional, tendo também, num lance de justiça, apreciado a obra já respeitável da Federação Espírita Brasileira em prol do mesmo ideal, através de sua incansável propaganda e, sobretudo, pela constante edição de obras em Esperanto.

Falaram ainda os professores Melo e Souza e Roberto das Neves, Délio e Nelson Pereira de Souza, este em nome do Esperanto Klubo; Jozefo Joels, Virgílio Guaianás e Antônio José Vaz, delegado da U.E.A.

Finalmente, falaram os recém-casados, agradecendo, comovidos, a atenção de que foram aivos nesta capital, mostrando-se ambos verdadeiramente felizes em vislumbrando a autora de uma nova era de compreensão entre os povos, através da prova palpável de que o Esperanto é, de fato, a mais assimilável das línguas, o que pessoalmente puderam constatar à medida que iam ouvindo aquelas claras alocações proferidas no belo idioma internacional.

A significante e jovial festa foi encerrada com o hímno esperantista.

Papiamento-lingvo de Curaçáu

Sur portugallingva libreto "Nederlando en Ameriko" mi legis artikolon pri papiamento. Ĝin oni parolas en Nederlando, kaj estas popola lingvo. Iuj diras, ke ĝi enhavas vortojn devenajn el nederlanda, hispana, portugala, angla, kaj franca lingvoj; aliaj diras ke ĝi devenas 90% el hispana kaj 10% el nederlanda lingvoj.

En Guiano Nederlanda estas parolata lingvo nomita "talkee-talkee". En Transvaal, Sud-Afriko, estas uzata "afrikaans", devenanta el nederlanda kaj germana lingvoj. Ili ne estas parolataj de ĉiuj enlandanoj, sed de malpli multo, ĉar la plimulto konsistas el triboj, kiuj parolas indiĝenajn lingvojn, krudajn kaj kun malgrandegaj vortaroj. Tamen la preparolitaj lingvoj estas studindaj, kaj eble farigos pli kaj pli uzataj en respektivaj regionoj.

Sed mi tute ne konsentas kun la aŭtoro, kiam li diras, ke "papiamento" estas kvazaŭ "esperanto" de la insuloj, lingvo komprenata de ĉiuj enlandanoj, universala lingvo de nederlanda teritorio. Mi tute ne konsentas kun la komparo. Esperanto estas scienca, logika, artefarita lingvo. "Papiamento" certe tio ne estas: nek scienca, nek logika, nek artefarita. La aŭtoro diras, ke ekzistas tri dialektoj, sed Esperanto estas unuopa lingvo, egale parolata kaj komprenata de eŭropanoj, amerikanoj, kaj azianoj. "Papiamento" estas uzata por la regado de Nederlando super la popoloj de la insuloj, sed Esperanto estas uzata de neniu popolo por la regado super aliaj.

Tamen, la artikolo enhavas bonan aspekton, kaj montras al ni, ke la vorto "esperanto" jam estas uzata por esprimi ideon pri universala lingvo. Tio montras al ni, esperantistoj, ke nia amata lingvo jam estas sufiĉe disvastigata sur la mondo. Nun ni bezonas

agi zorge por sukcesi ĝin en konduki en la lernejojn, kie devigan materialon.

H. M.

VIZITO DE PLOVDIVA LOGANTARO AL LA PREZIDANTO GEORGI DIMITROV

Okaze de la 65ª naskiĝa datreveno de la prezidanto de bulgara respubliko — ministro Georgi Dimitrov — lin vizitis Plovdiva delegitaro konsistanta el la Regiona Direktoro, la Urbestro de Plovdiv, la Prezidanto de la Urba Patrujfronta Komitato, la Representantoj de Laborista Kooperativa Agrara Asocio, Komitato de la Demokrata Junularo, k. a.

Tiu delegitaro alportis al li donacojn kaj la subskribon de 250.000 loĝantoj de la tuta regiono, kaj salutis la gloran pioniron de la bulgara popolo, dirante inter alie: "Ni esprimas al vi nian varman dankon pro via grandega batalado por la savo de Bulgarujo el la faŝista sklaveco kaj nazista okupado, pro la starigo de nova demokrata respubliko, kaj pro viaj patraj zorgoj fari nian vivon feliĉa kaj ĝoja. Via heroo vivo de sentima kaj bravega batalanto kontraŭ la faŝismo, inspiris nin plene.

Ni — laboristoj kaj vilaĝanoj, metiistoj kaj oficistoj, komercistoj kaj industriistoj, artistoj — viroj, virinoj kaj ĝeĵunuloj, kun entuziasmo okupiĝas pri la Dujara Popola Plano, ĉar ĝi senkompare plibonigas nian regionon.

Plovdiva regiono kaj ĝia tero estas saturita de la sango de la popolaj herooj: Aleksandar Stambolijski, Stefan Kiragiev, Gjulemetov, Kovančev, Jordanka Ĉankova, Kočo Cvetarov, Petar Ĉengelov, Rajčo Kirkov, Aleksandar Dimitrov, Liljana Dimitrova, k. a., pro kies idealoj ni batalas, sub via klera gvidado, por la starigo de popola respubliko en Buleno sincera amikeco, al ĉiuj ligarujo, kiu fratece unuiĝas, beraj popoloj de la mondo!"

(Raporto de samideano
Dimitar G. Ivanov.)